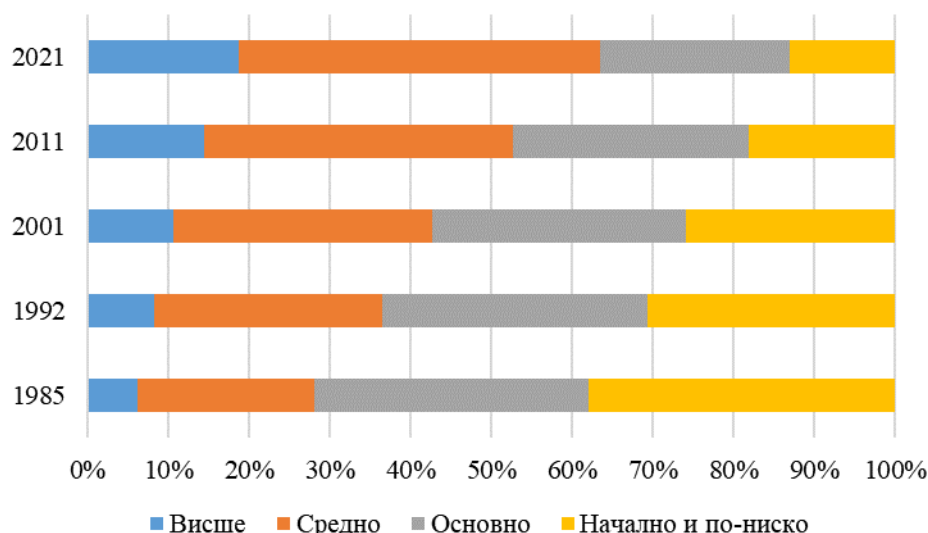

ИКОНОМИЧЕСКА АКТИВНОСТ И СТЕПЕН НА ЗАВЪРШЕНО ОБРАЗОВАНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО НА ОБЛАСТ ШУМЕН КЪМ 7 СЕПТЕМВРИ 2021 ГОДИНА

Образователна структура на населението

За периода от 1985 г. до 2021 г. образователната структура на населението на 7 и повече навършени години значително се подобрява, следвайки ясно изразена тенденция на увеличение на броя и дела на населението с висше и средно образование и намаляване на броя на хората с основно и по-ниско образование.

Фиг. 1. Образователна структура на населението в област Шумен на 7 и повече навършени години по години на преброяванията за периода 1985 - 2021 година

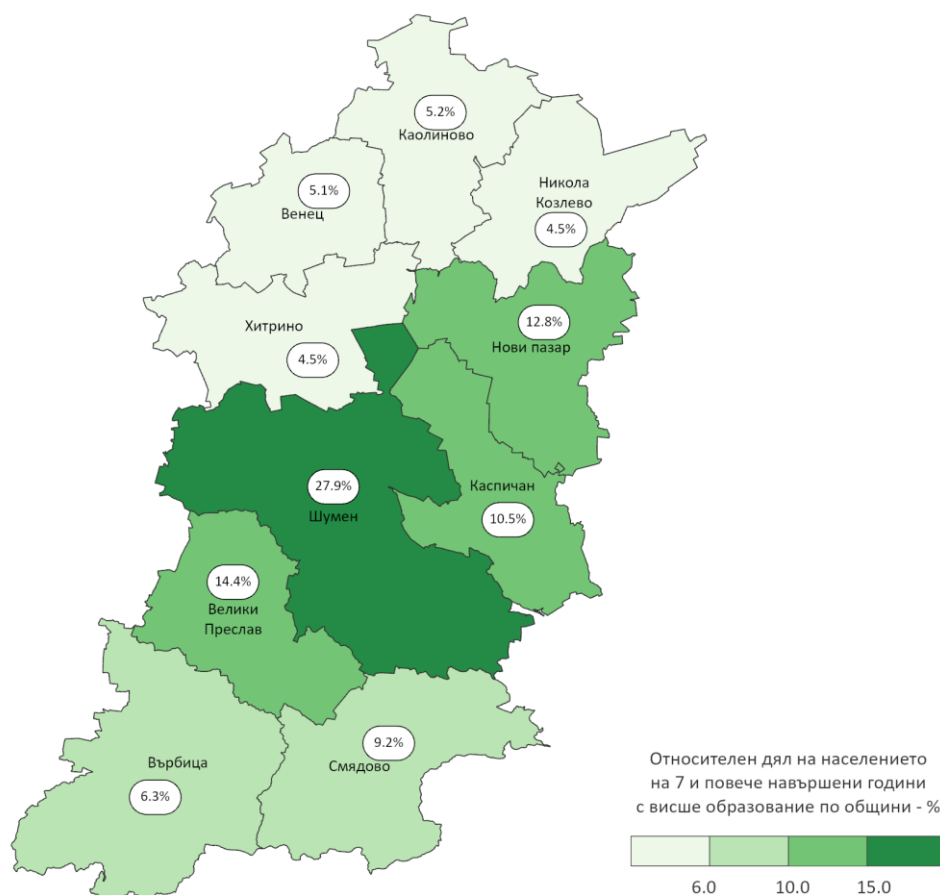

Към 7 септември 2021 г. броят на лицата с висше образование в област Шумен е 26 861, или всеки пети (18.8%) е висшист. В сравнение с предходното преброяване относителният дял на лицата с висше образование се увеличава с 4.3 процентни пункта. Увеличава се и разликата между завършилите висше образование по пол. Относителният дял на жените с висше образование достига 22.7%, а на мъжете - 14.6%, като в сравнение с 2011 г. се увеличава съответно с 5.4 и 3.0 процентни пункта.

Значителни са различията и в образователната структура на лицата по местоживееене. Докато относителният дял на лицата с висше образование в градовете е 26.2%, то в селата е 6.6%, или близо четири пъти по-малко.

Сред десетте общини в областта най-висок е относителният дял на висшистите в община Шумен - 27.9%, следвана от общините Велики Преслав (14.4%) и Нови пазар (12.8%). В общините Хитрино и Никола Козлево делът на лицата, завършили висше образование е най-нисък - по 4.5%.

Фиг. 2. Относителен дял на населението на 7 и повече навършени години с висше образование по общини към 7 септември 2021 година

В регионален аспект най-висок е относителният дял на висшистите в област София (столица) - 43.6%, следвана от областите Варна (30.7%) и Пловдив (25.2%), а най-нисък е в областите Кърджали (14.0%), Търговище (15.5%) и Разград (15.7%). Област Шумен заема шестнадесето място сред всички 28 области в страната.

Към 7 септември 2021 г. в област Шумен завършилиите средно образование са 63 960 лица, или 47.4% от всички с образователна степен.

Продължава положителната тенденция на намаляване на лицата с ниско или без образование. Завършилиите начално образование в областта са 10 648 лица; започналите, но незавършили начално образование са 6 751 и никога непосещаващите училище са 1 116. Спрямо 2011 г. относителните дялове от населението на 7 и повече навършени години намаляват съответно с 3.6, 0.8 и 0.4 проценти пункта.

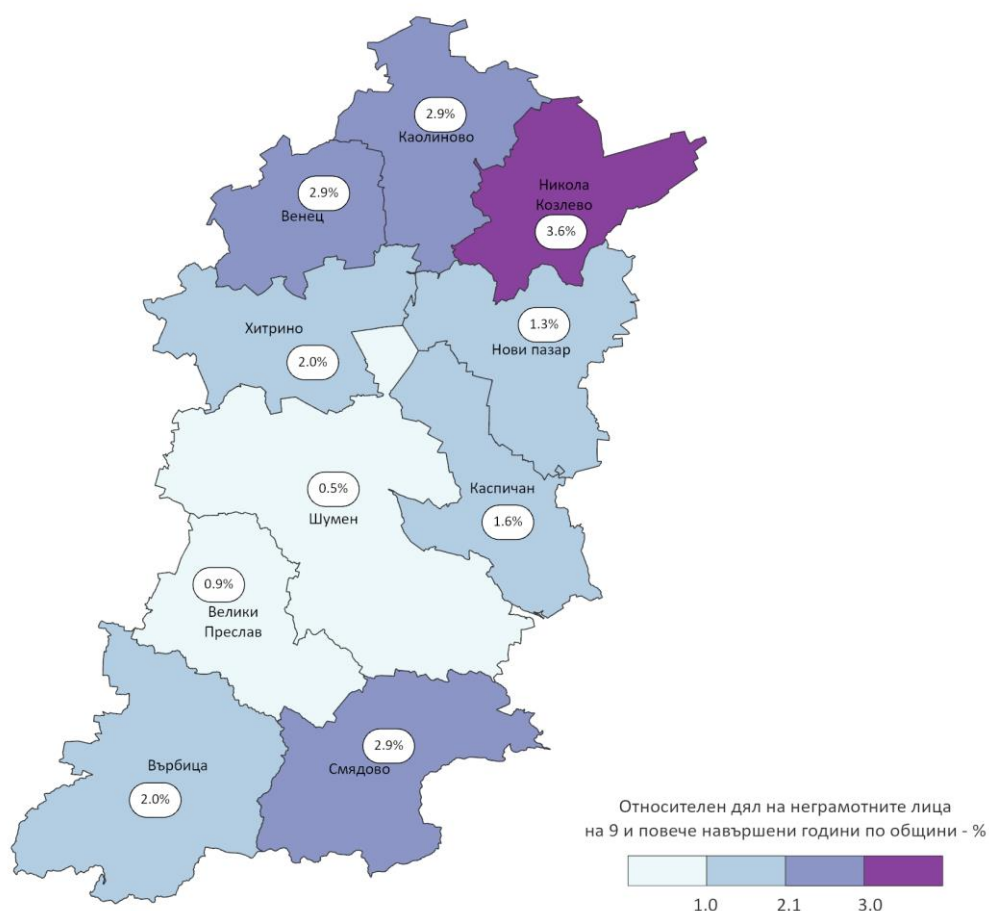
Грамотност на населението

Грамотността се дефинира като умението да се чете и пише и е традиционен въпрос в преброяванията на населението. Докато през 1992 г. 2.5% от населението на 9 и повече навършени години в област Шумен е било неграмотно, то този дял спада до 1.3% през 2021 година. Спрямо 2001 г. намалението на дела на неграмотните е 0.6 процентни пункта.

Делът на неграмотното население е по-висок в селата (2.5%) отколкото в градовете (0.5%).

Сред общините на област Шумен най-висок е относителният дял на неграмотните в община Никола Козлево (3.6%), а най-нисък в общините Шумен и Велики Преслав, съответно 0.5 и 0.9%.

Фиг. 3. Относителен дял на неграмотните лица на 9 и повече навършени години по общини към 7 септември 2021 година

По дял на неграмотното население област Шумен се нарежда на тринадесето място сред всички области в страната. Относителният дял на неграмотните е най-висок в областите Сливен (5.0%), Кърджали и Ямбол с по 2.6%, а най-нисък е в област София (столица) - 0.4%.

Икономически характеристики на населението

Всички данни за икономическите характеристики на населението се отнасят до положението на лицата на пазара на труда през седмицата, предхождаща критичния момент на преброяването - 31 август - 6 септември 2021 година.

Икономически активното население обхваща всички лица на 15 и повече навършени години, които са заети или безработни през наблюдавания период.

През наблюдавания период в област Шумен има 65 530 икономически активни лица на възраст 15 и повече навършени години, или 43.3% от населението на областта. От тях 55 545 са заети, а 9 985 са безработни. Спрямо 2011 г. броят на икономически активните лица намалява с 11 562 хил. души, или с 15.0%.

Икономически активни лица на възраст 15 - 64 навършени години

През наблюдавания период в областта има 63 181 икономически активни лица на възраст между 15 и 64 навършени години. Относителна мярка за степента на участие на населението в пазара на труда е коефициентът за икономическа активност, изчислен като отношение на броя на икономически активните лица към населението във възрастовата група 15 - 64 навършени години. Общо за област Шумен коефициентът на икономическа активност е 67.2% (69.7% за мъжете и 64.6% за жените).

С най-висок коефициент на икономическа активност е област София (столица) - 78.6%, следвана от Габрово - 73.5%, и Перник - 72.1%. Най-нисък е този показател в областите Кърджали - 54.1%, Силистра - 60.6%, и Сливен - 61.1%. По показателя коефициент на икономическа активност област Шумен се нарежда на тринадесето място сред всички области в страната.

Заети лица на възраст 15 - 64 навършени години

От общия брой икономически активни лица в област Шумен на възраст 15 - 64 години 53 395 са заети. Жените са 24 950, или 46.7%, а мъжете - 28 445, или 53.3%.

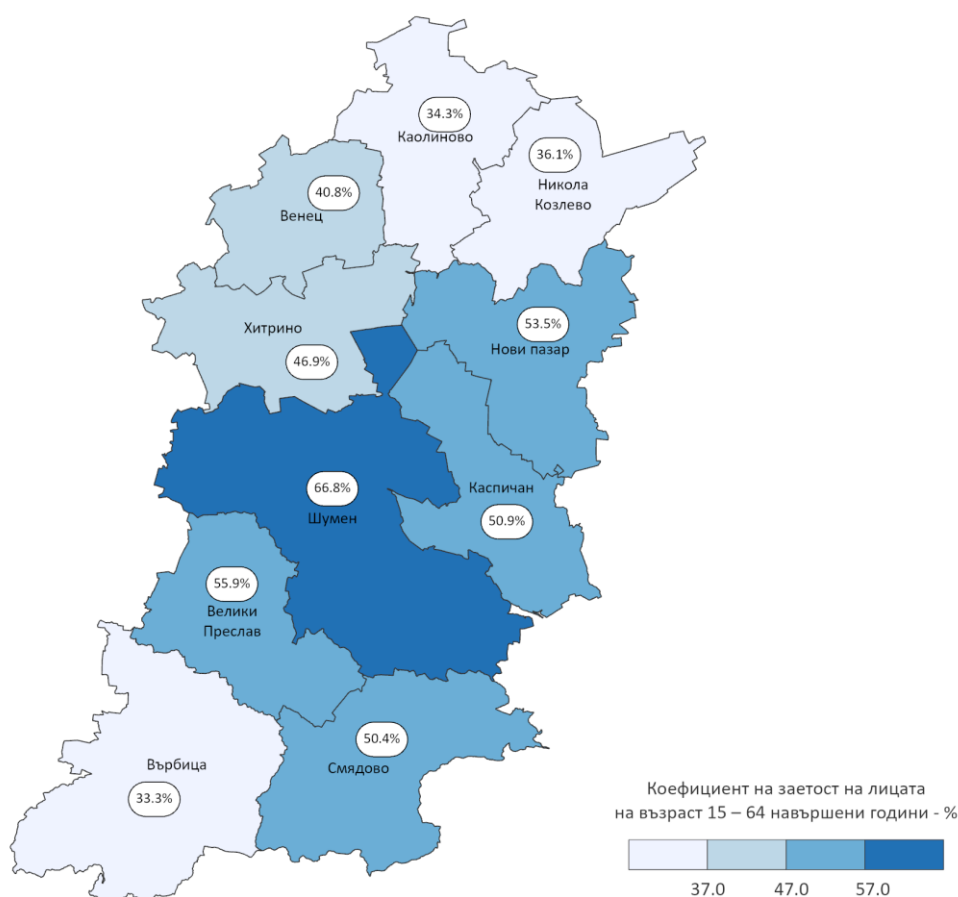
Коефициентът на заетост, изчислен като отношение на броя на заетите лица към населението във възрастовата група 15 - 64 навършени години, е 56.8%. Коефициентът на заетост при мъжете е по-висок от този при жените, съответно 59.0% и 54.5%.

Коефициентът на заетост е по-нисък в селата (41.6%), отколкото в градовете (65.2%).

В регионален аспект най-висок е коефициентът на заетост в областите София (столица) - 75.0%, Габрово - 68.0%, и Варна - 65.3%, а най-нисък е в областите Видин - 50.9%, Силистра - 49.6%, и Кърджали - 46.8%. Общо в 21 области този показател е по-нисък от средния за страната. Област Шумен заема седемнадесето място сред 28-те области в страната.

Сред десетте общини в областта най-висок коефициент на заетост има община Шумен (66.8%), следвана от Велики Преслав (55.9%) и Нови пазар (53.5%), а с най-нисък е община Върбица (33.3%).

Фиг. 4. Коефициент на заетост на лицата на възраст 15 - 64 навършени години по общини към 7 септември 2021 година

През наблюдавания период най-много лица са заети в икономическите дейности „преработваща промишленост“ - 13 314 души, или 24.9%, „търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ - 7 952, или 14.9%, и „държавно управление“ - 4 933, или 9.2% от заетите лица на възраст 15 - 64 навършени години.

Налице са различия по пол между заетите в отделните икономически дейности. Мъжете преобладават в икономически дейности като „строителство“, „добивна промишленост“ и „производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива“, а жените преобладават в икономическите дейности „образование“, „хуманно здравеопазване и социална работа“, и „финансови и застрахователни дейности“.

Разпределението по професии показва, че най-много заети има в клас „персонал, зает с услуги за населението и търговия“, следва клас „професии, неизискващи специална квалификация“ и „машинни оператори и монтажници“.

Безработни лица на възраст 15 - 64 навършени години

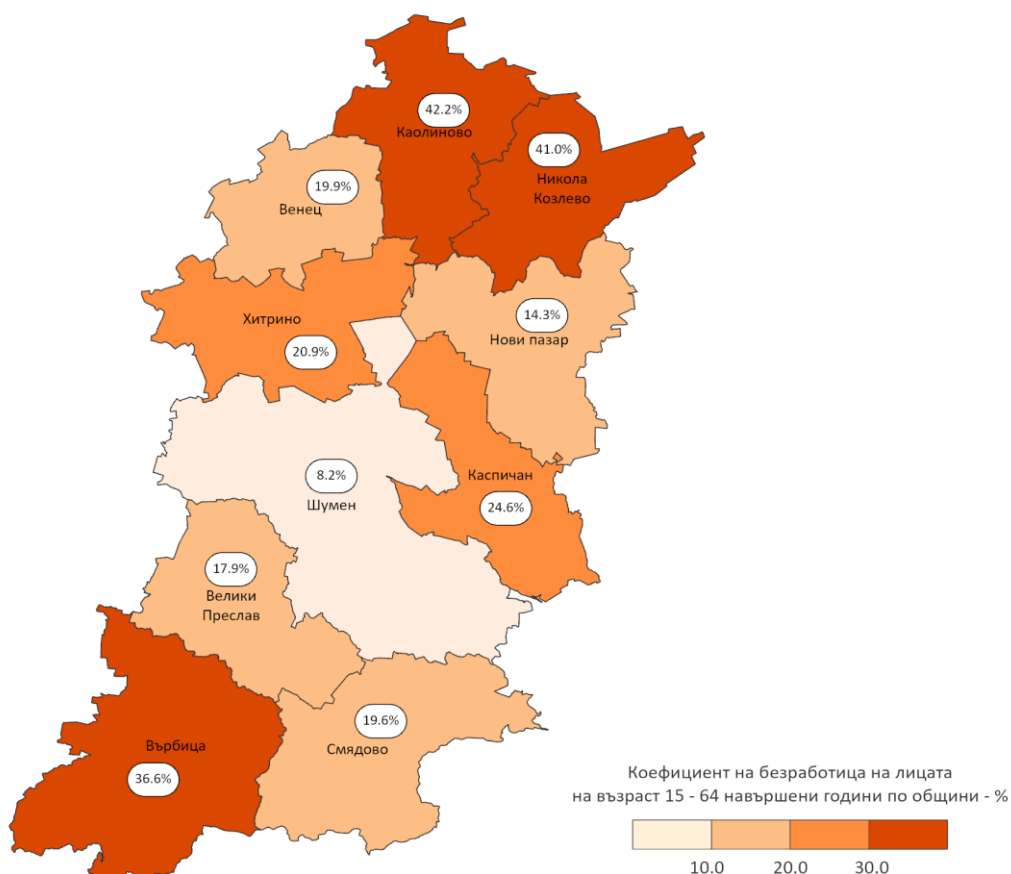
През наблюдавания период безработните лица в област Шумен на възраст 15 - 64 навършени години са 9 786. Жените са 4 623, или 47.2%, а мъжете 5 163, или 52.8%.

Коефициентът на безработица, изчислен като отношение на броя на безработните лица към икономически активното население във възрастовата група 15 - 64 навършени години, е 15.5% общо за областта, съответно 15.4% за мъжете и 15.6% за жените.

Коефициентът на безработица е по-нисък в градовете (9.0%), отколкото в селата (29.7%).

Сред десетте общини на областта с най-нисък коефициент на безработица е община Шумен (8.2%). Коефициентът на безработица е най-висок в общините Каолиново (42.2%) и Никола Козлево (41.0%).

Фиг. 5. Коефициент на безработица на лицата на възраст 15 - 64 навършени години по общини към 7 септември 2021 година

Коефициентът на безработица е най-нисък в областите София (столица) - 4.6%, Габрово - 7.4%, и Пловдив - 8.1%, а най-висок е във Видин - 20.1%, Силистра - 18.1%, и Търговище - 17.7%. Област Шумен се подрежда на двадесето място сред 28-те области в страната. В седем области този показател е по-нисък от средния за страната.

Основни данни от преброяването ще бъдат публикувани в Информационна система ИНФОСТАТ, както и ще бъдат предоставяни по заявки на потребители в съответствие със Списъка на стандартните статистически показатели и Правилника за разпространение на статистически продукти и услуги.